

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ В РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

XXI століття – це епоха інформаційного суспільства, епоха технологічної культури. Формування глобального інформаційного суспільства виводить на перший план проблему поширення знання.

Дистанційна освіта здійснює наближення знання до споживача, дає змогу пропонувати освітні послуги всім бажаючим, незважаючи на географічні, державні, тимчасові та інші фактори. Стратегічна мета дистанційної освіти – забезпечити громадянам право отримання освіти будь-якого рівня на місці їх проживання або професійної діяльності.

За даними зарубіжних експертів, у XXI столітті для кожного працівника вища освіта стане мінімальним рівнем освіти. У світі наявна інтернаціоналізація освіти не тільки за змістом, але й за методиками навчання й організаційних форм. Освіта стає інструментом взаємопроникнення не тільки знань і технологій, але і капіталу, інструментом боротьби за ринок, вирішення геополітичних завдань. При цьому дистанційні технології, які мають високий ступінь охоплення і далекодії, відіграють основну роль. Наприклад, у США за програмами дистанційного навчання сьогодні навчається близько 1 млн осіб. Навчальні курси, що передаються по чотирьох освітніх каналах, доступні по всій країні, а через супутник – іншим країнам світу.

Програми електронної освіти розробляються більше ніж у 30 країнах. У Європі показовий приклад Національного університету дистанційної освіти в Іспанії, який відзначив свій 20-річний ювілей. Університет включає 58 навчальних центрів у країні і 9 – за кордоном (Бонн, Брюссель, Лондон, Женева, Париж та ін.).

Відмінними рисами навчального процесу є гнучкість, адаптивність, модульність, економічна ефективність, орієнтація на споживача, опора на передові комунікаційні та інформаційні технології. Прийнято вважати, що освіта, основана на інформаційних технологіях, являє собою третю глобальну революцію в розвитку людства: перша пов'язана з появою писемності, друга – з винаходом книгодрукування.

Нові інформаційні технології в освіті мають суттєві переваги. Ці технології сприяють ліквідації відставання периферійних районів держав від столичних та інших університетських центрів у контексті вільного доступу до освіти, інформації та культурних досягнень людської цивілізації. Вони створюють умови для розвитку світового освітнього простору, експорту та імпорту освіти, об'єднання світового інтелектуального, творчого, інформаційного та науково-педагогічного потенціалів.

Освітні інновації успішно впливають на вирішення комплексу соціально- економічних проблем, насамперед на викорінення безробіття, злочинності і т.д. Сучасні засоби телекомунікацій дають змогу розробити ефективні навчальні технології, підвищують якість і доступність освіти. Для подальшого розвитку інформаційних освітніх технологій необхідно вирішити такі стратегічні проблеми:

систематизації (повинна бути єдина стратегічна політика в галузі освітнього процесу);

комплексності (спільне використання психолого-педагогічного, навчально-методичного та організаційного забезпечення інформаційних освітніх технологій);

комунікацій (необхідно підняти рівень телекомунікаційних технологій при забезпеченні їх необхідним фінансуванням);

стандартизації (існуючі інформаційні освітні системи якісно відрізняються один від одного за моделями, технологіями, формами організації).

Вирішення вищезазначених проблем приведе до різкого підвищення якості освіти. Сьогодні національна освітня система зазнає серйозних трансформацій. Іде пошук шляхів перетворень у цій сфері діяльності у світлі Болонського процесу.

О.П. Мосьян

МОВНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ВНЗ УКРАЇНИ

Іноземні учні з'явилися в наших ВНЗ у 50 – 60-х роках минулого століття. Тоді ж почала розвиватися вітчизняна методика навчання нерідної мови як засіб здобуття вищої освіти. Незабаром Харків став одним із головних науково-методичних центрів країни в цій галузі. Мовна підготовка іноземних студентів згідно з традицією, що склалася, охоплює три етапи.

1. Підготовчий – 1 рік навчання на спеціальних факультетах і відділеннях, де студенти, окрім мовного курсу в 720 годин, повторюють мовою, що вивчають, шкільні курси математики, фізики, хімії, біології тощо. Іноземні студенти, починаючи з алфавіту, вивчають прийменниково-відмінкову й видо-часову системи, такі граматичні форми, як ступені порівняння прикметників та прислівників, дієприкметники, дієприслівники тощо. Програма мовної підготовки передбачає як окремий аспект роботу над науковим стилем мовлення на основі текстів за фахом студента, на що виділяють до 30 % навчального часу. Заняття проводять, як правило, по 3-4 пари на день. Протягом року тижнева кількість годин на вивчення мови зменшується з 30 до 10 – 12. Час, що звільнився, віддають на вивчення спеціальних предметів (від 36 до 190 аудиторних годин на кожен). Їх набір